

GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 470-475. 2002.

Győr-Moson-Sopron megye gyógyszerész-szakfelügyelete

Dr. Horváth Dénes

A hazai gyógyszerészet történetét kutatók előtt közzismert a szakma régi gondja, hogy a gyógyszerész tevékenységét nem gyógyszerészek bírálták el. *Mozsonyi Sándor* professzor – akinek a hazai gyógyszerészet hívatásunk közmegbecsületének megteremtésében oly sokat köszönhet – még 1936-ban az *Országos Felsőoktatási Kongresszuson* tartott előadásában az oktatás kérdésein túl többek között szakmánk egyik régi problémájára is kitért, így a gyógyszerértévizsgálatok érvényben lévő rendszerére. Nagyon diplomatikusan külföldi példákra hivatkozva javasolta a „szakértő gyógyszerész” bevonását a tisztiorvos közegészségügyi felügyelő tevékenységébe. De e tárgyban rendelet még az 1940-es években sem született. Ennek ellenére ezen évtizedben már voltak főorvosok, akik a gyógyszerérté vizsgálatokhoz az OKI Kémiai Osztályáról gyógyszerész-felügyelőket hívtak meg. Ezt a gyakorlatot követte Sopron megye tisztifőorvosa is, aki a szokásos gyógyszerérté vizsgálatra lövői gyógyszerértéambá *dr. Zboray Bertalammal* és egy kémszeréit szállító laboránssal szállt ki. Ezt azonban akkor még rendelet nem írta elő.

A gyógyszerérték 1950-es államosítása után a személyükben meghurcolt és frusztrált gyógyszerészek szakmájuk megbecsülését, annak fejlesztését tekintették az egyetlen kitörési irányúnak. Az eleinte laikusok által igazgatott és ellenőrzött gyógyszerellátásban később a betegek jó gyógyszerellátása érdekében rendeleti úton gyógyszerészeti képzéshez kötött irányító státusokat hoztak létre, így előbb a vállalati főgyógyszerész státusát, majd a gyógyszerész-szakfelügyeletet. A szakfelügyelők nemcsak a gyógyszerérték szakmai ellenőrzését végezték, hanem tanácsadói, de különösen kezdetben oktatói is voltak a gyógyszerérték munkatársainak.

Megyénk szakfelügyelői és analitikusai a következők voltak: *Pergers Ignác* (1951–1952), *Bogcha-Novák Zoltán* (1952–1956 vezető, utána megyei főgyógyszerész), *dr. Horváth Dénes* (1952–1956 között beosztott, majd vezető szakfelügyelő 1958. szeptemberig), *Csorba Pálné* (1956-tól beosztott szakfelügyelő), *Kolos Csaba* (1958–1960 között vezető szakfelügyelő, utána igazgató), *Csorba Pálné* (1960–1970 között vezető nyugdíjba menetelég), *dr. Varró Mihály* (1960-tól beosztott, majd 1970–1976 között vezető szakfelügyelő), *dr. Karácsonyi Olga* (1962-től a szakfelügyeleten analitikus, 1967–1976 között beosztott, majd vezető 1989-ig), *Balogh György* (1967–1970 között analitikus), *dr. Dvorzák Béláné* (1970–1991 között analitikus, születési szabadsága idején *dr. Papy Lajos*, majd *dr. Gunther*

Tamásné helyettesítette), *Vargáné dr. Pozsgay Ilona* (1976-tól beosztott, majd 1991-től vezető szakfelügyelő), *dr. Vácsi József* (1980-tól beosztott, majd 1989–1991 között vezető szakfelügyelő), 1983-tól, mint mikrobiológiai ellenőrzést végző szakfelügyelő: 1991 szeptembertől az ANTSZ-hez került megyei tisztifőgyógyszerésznek), *Vargáné dr. Pozsgay Ilona* (1991–1992 között vezető szakfelügyelő). A szakfelügyelők az átalakulás idején a minőségbiztosítási osztály vezetése mellett, egy ideig még jártak a gyógyszerértékbe ellenőrizni.

Kezdetben a laboratóriumban egy, majd 2 vizsgázott gyógyszerérték asszisztens dolgozott, aztán létszámuk fokozatosan bővült. Közülük öt Sopronban gyógyszeranalitikus képzést szerzett. 1980-tól már 6 asszisztens dolgozott a laboratóriumban.

Kezdetben a szakfelügyelői laboratórium 2 helyiségből állt, majd 1956-ban ez egy további helyiséggel bővült. Ekkor a gyógyszerérték központ Győrött a Jókai utcában volt. Idővel a Szaboleska u. 3. számú telken fokozatosan megépült a gyógyszerérték központ új épület-együttese. Előbb a raktárt létesítették, majd átjött oda a galenusi laboratórium és a szakfelügyelet is. Az irodaház mellett 1984-ben létesült egy szabályosan felszerelt mikrobiológiai laboratórium, melyben a vizsgálatokat *dr. Vácsi József* mikrobiológiai gyógyszerellenőrzési szakgyógyszerész végezte.

Kezdetben a gyógyszerértékéből gyűjtöttük be a vizsgálatokhoz szükséges eszközöket, majd fokozatosan az újabb, egyre bővülő vizsgálatokhoz a szükséges eszközöket központilag szereztük be.

A gyógyszerérték vizsgáló laboratórium műszerparkja:

- asztali centrifuga,
- automata analitikai mérleg 3 db,
- Boetius fűthető tárgyasztali mikroszkóp,
- elektromos szárítószekrény,
- cg-os gyorsmérleg 2 db,
- Höppler viszkoziméter,
- hűtőgép,
- mágneses keverő 2 db,
- Mohr-Westphal féle mérleg,
- rázógép,
- refraktorméter, spektrofotométer (Typ. Spektron 360.)
- súlyfelrakós analitikai mérleg 2 db,
- termosztát,
- titri pH-mérő,
- vákuum szárítószekrény,
- potenciométer,

- polarizációs mikroszkóp,
- konduktométer,
- réterkromatográfiához szükséges eszközök.

1953-ban létrehoztuk a szakkönyvtárat, melyet fokozatosan bővítettünk. Ezzel párhuzamosan Sopronban is létesítettünk és hasonlóan fejlesztettünk egy szakkönyvtárat. Kezdetben 200, majd 1974-ben már 1300 kötetet tartottunk számon. A szakkönyvtárnak 16 hazai és 9 külföldi szakfolyóirat járt.

A gyógyszer-tár vállalat galenusi laboratóriuma 1955. november 1-jén létesült a régi telephelyen, a Jókai utcában, majd 1964-ben a Szabolcska utcai raktár-épület II. emeletére került. Itt már 6 helyiségből állt, kibővülve aszeptikus munkahellyel. A minták vizsgálatát a szakfelügyelői laboratóriumban felelős személyek (analitikus gyógyszerész és asszisztensek) végezték.

A galenusi laboratórium vezetői voltak: *Csorba Pálné, Bánhegyi Józsefné, Rimbus Sándor, Bogcha-Novák Zoltán, dr. Papy Lajos, Rácz Gizella, dr. Gunther Tamásné, Fribek István.*

A szakfelügyelők munkájuk könnyítésére kidolgoztak több „házi” használatra szolgáló vizsgálati előíratot, amelyeket csak részben közöltek le.

A tárgyidőszakban 15 egyetemi doktori értekezés készült. Közülük *Vargáné dr. Pozsgay Ilona* és *Dvorzák Béláné dr.* kísérletes munkáinak nagy része a szakfelügyelői laboratóriumban készült. Szakfelügyelőink ez időszakra készítették doktori értekezéseiket: *dr. Varró Mihály:* Arzéntrisulfid és stibiumtrisulfid kén-tartalmának meghatározása. 1963, Szeged. – *dr. Papy Lajos:* Adatok a guanetidinsulfát-tartalmú szemcsepp készítéséhez és stabilitási vizsgálatához. 1967, Szeged. – *dr. Karácsonyi Olga:* Adatok a szulfonamidok kristallográfiái vizsgálatához. 1972, Budapest. – *dr. Vácsi József:* Szalicilsav, barbitursav- és xantinszármazékok mikrokrisztalloszkópiás vizsgálata. 1975, Szeged. – *Vargáné, dr. Pozsgay Ilona:* Analgetikus hatású porkeverékek spektrofotometriás meghatározási lehetősége. 1988, Budapest. – *dr. Dvorzák Béláné:* Aminophenazon bomlásvizsgálat magisztrális készítményekben. 1988, Budapest.

Dr. Vácsi József szakfelügyelő visszaemlékezésében így ír: „1980-ban kerültem be a szakfelügyeletre, amikor a gyógyszerkészítmények fizikai, kémiai vizsgálatát viszonylag jól felszerelt laboratóriumban végeztük. Folyamatosan képeztük magunkat és nagyon sok érdekes, új felismerés, összefüggés, eredmény született meg. A közös munka eredményeként alakult ki a vizsgálati eljárásokat részletesen leíró Bulletin, számos egyéni újítást tartalmazva.

Mindig volt témánk, amit különböző megyei vagy országos rendezvényen ismertethettünk. Áttörést hozott pl. a vízmentes titrálások rutinszerű alkalmazása, vagy pl. a potenciometrikus végpontjelzés, avagy a spektrofotometria. Amikor előre meghatároztuk a mérés várható eredményét és a gyakorlatban azt megvalósítottuk

úgy, ahogy az várható volt, azt igazi sikerként élhettük meg.

A 80-as évek elején egyre ismertebbé vált, hogy egy gyógyszernek nemcsak a hatóanyag koncentrációja fontos, hanem a gyógyszerforma hatóanyag leadása is. Továbbá ismeretessé vált az eltarthatóság, a lebomlás szempontjából a mikrobiológiai szennyezettség szerepe is. A gyógyszerellenőrzés kibővült a mikrobiológiai gyógyszerellenőrzés kérdéskörével és nagyon sok érdekes és meglepő eredményt hozott ez az új terület. Nálunk a szakfelügyeleten az analitikai, a kémiai, a gyógyszerforma és a mikrobiológiai vizsgálatokat külön a megfelelő szakgyógyszerész szakfelügyelő végezte. A csúcsot egy *Rozsnyay emléktverseny* első díjjal jutalmazott előadásban értük el – melyet éppen soproni versenyző adott elő –, amikor is két gombatorzs gyógyszer-hatóanyagra fennálló érzékenység különbségét objektíven tudtuk bizonyítani azzal, hogy ezt a biológiai helyzetet matematikai függvénnyel ill. az iránytangensek különbözőségével írtuk le”. *A tárgyidőszakban a szakfelügyelők tudományos munkássága könyv formában, továbbá kísérletes és továbbképző közleményekben jelent meg, valamint tudományos és egyéb szakmai fórumokon hangzott el.* Ezen munkák jegyzékét a közlemény végén tesszük közzé.

A MGYT megyei vezetői a fiatal gyógyszerészek egyetemről hozott tudását megőrizni, fejleszteni és a tárra melletti munkában hasznosítani úgy kívánták, hogy Győrött és Sopronban az igazgató által díjazott előadói versenyt szerveztek. Hasonló szervezés más megyékben is volt.

Dr. Ragetti János vetette fel, hogy ezt a szakmai vetélkedőt megyék között szervezzék meg. Így indult el 1965-ben Baranya, Békés és Győr-Sopron megye fiataljainak részvételével a *Rozsnyay Mátvás Emléktverseny*, mely évről-évre újabb megyék csatlakozásával kiterjedélyesedett, országos részvételűvé vált és a mai napig évente megrendezésre kerül. E versenyekre való felkészítésben, sok esetben a téma választásban szakfelügyelőink komoly segítséget nyújtottak. Megyénk versenyzői több esetben I. helyezéssel nyertek Rozsnyay plakettet, de nyertek II. díjat, többször kiemelt díjat vagy dicséretet is. A XXV. *Rozsnyay Mátvás Emléktverseny*en szakfelügyelőink ez irányú eredményes munkáját kitüntető oklevéllel ismerték el.

A tárgyidőszakban a Gyógyszerkönyv 3 kiadása (V., VI., VII.) és a Szabványos Vénymintagyűjtemény újabb kiadásai, az ezekhez fűződő rendeletek ismertetése, az ezzel kapcsolatos gyógyszer-tári korszerűsítések szervezése is jelentős szakfelügyelői feladat volt. Reájuk hárult az ezekből adódó oktatási munka: szakmai továbbképzések szervezése, előadások tartása.

Feladataik közé tartozott a már említett gyógyszer-tári-és galenusi laboratórium ellenőrzéseken túl a gyógyszer-tár szakmai munkájának rendszeres ellenőrzése és a raktárba beérkezett magisztrális anyagok kö-

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG AUGUSZTUS 1.- SZEPTEMBER 15. KÖZÖTTI TUDOMÁNYOS ÉS TOVÁBBKÉPZŐ PROGRAMJA

Szeptember 14. 10.00-14.00

A gyógyszerértári gyakorlat aktuális kérdései

Prof. Dr. Mátyus Péter: A korszerű gyógyszerkutatás terápiás szempontjai

Dr. Botz Lajos: Antibiotikumok alkalmazásának gyógyszerészi szempontjai

Helyszín: Tatabánya, ÁNTSZ Komárom-Esztergom Megyei Intézet könyvtárterme, Erdész u. 5-7.

Részvételi díj: 3500 Ft (MGYT tagoknak ingyenes)

Szerezhető kredit pontok száma: 4

Szeptember 14. 10.00-14.00

A gyógyszerértári gyakorlat aktuális kérdései

Dr. Stampf György: Egészségünket veszélyeztető állati eredetű megbetegedések elleni védekezés

Dr. Soós Gyöngyvér: Bőrgyógyászati kérdések a gyógyszerértári gyakorlatban

Helyszín: Sopron, Újteleki u. 54. (Régi klubhelyiség)

Részvételi díj: 3500 Ft (MGYT tagoknak ingyenes)

Szerezhető kredit pontok száma: 4

INFORMÁCIÓ: MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG TITKÁRSÁGA – 1085 BUDAPEST, GYULAI PÁL U. 16. TEL.: 266-9395

A gyógyszerértári gyakorlat aktuális kérdései 2002. II. félév

Szervezi:

a Magyar Gyógyszerészeti Társaság

(Az előadásokon a részvétel az MGYT tagjai számára ingyenes)

Prof. dr. Halmy László	egyetemi tanár	Ásvány és gyógyvizek korszerű alkalmazási lehetőségei	2 óra
Dr. Bozsik Erzsébet	osztályvezető	Gyógyszerforma vizsgálatok a Ph.Hg.VII. és a Ph. Eur. összehasonlítása alapján	2 óra
Prof. dr. Tekes Kornélia	egyetemi tanár	Pszichostimulánsok okozta gyógyszerfüggőség gyógyszerértári vonatkozásai	2 óra
Dr. Hajdú Mária	egyetemi adjunktus	Kúpok korszerű formulálási szempontjai a gyógyszerértári gyakorlatban	2 óra
Dr. Tisza Timea	laboratóriumvezető	Szexuális úton terjedő betegségek és terápiás lehetőségek	2 óra
Köszeginé dr. Szalai Hilda	osztályvezető	Az Európai Gyógyszerkönyv bevezetésének hatása a gyógyszerértári gyógyszerészetre	2 óra
Dr. Kövesi György	egyetemi docens	Szájápolás higiéné gyógyszerészi vonatkozásai	2 óra
Takácsné dr. Novák Krisztina	egyetemi tanár	A korszerű antihipertenzív terápia új gyógyszerei	2 óra
Dr. Dános Béla	egyetemi docens		
Dr. László-Bencsik Ábel	tud. főmunkatárs	Farmakobotanikai terepgyakorlat	5 óra
Sándor Tamás	ügyvezető igazgató		
Dedinszky Csabáné	gyógyszerész igazgató	Internet a gyógyszerészeti gyakorlatban	4 óra

Megjegyzés: A délutánonként, két előadásos továbbképzéseket az MGYT megyei szervezeteinek közreműködésével szervezzük. A továbbképzések helyszíneiről és időpontjairól a Gyógyszerészet folyamatos tájékoztatást nyújt. A pontszám jóváhagyása folyamatban van.

**„KLASSZIKUS GYÓGYSZERÉSZI ISMERETEK”
A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG 2002. ÉVI TOVÁBBKÉPZŐ PROGRAMJA:**

Prof. dr. Török Tamás
az orvostudomány doktora,
igazgató, egyetemi tanár

1. Kardiotonikumok, mellékhatások és interakciók
2. K⁺-ürítő és spóroló diuretikumok
3. Az antihipertenzív terápia új gyógyszerei
4. A gyomorfekély modern terápiája

Dr. Antal István, Ph.D.
egyetemi docens

1. Az Európai Gyógyszerkönyv gyógyszer-tári gyógyszer-technológiai vonatkozásai
2. Korszerű segédanyagok alkalmazási lehetőségei a gyógyszer-tári gyógyszerkészítésben
3. Gyógyszer-technológiai interakciók és a gyógyszer-tári gyógyszerkészítés

Prof. dr. Noszái Béla
a kémiai tudomány doktora,
igazgató, egyetemi tanár

1. Jobb- és balkezes hatóanyagok
2. Válogatós receptorok
3. Genetikai közelítések a gyógyszerkutatásban

Dr. Hohmann Judit
a kémiai tudomány kandidátusa,
egyetemi docens

1. Természetes vegyületek mint új gyógyszerhatóanyagok – mi a helyzet napjainkban ?
2. Törekvések és eredmények a hatékony és biztonságos fitoterápia megvalósításáért
3. Kérdezze meg gyógyszerészét a gyógynövény alapú készítményekről is!

Prof. Dr. Paál Tamás
a kémiai tudomány kandidátusa,
tanszékvezető egyetemi tanár

1. Az alternatív medicina értékelése
2. A gyógyszerek törzskönyvezése

Megjegyzés: A kétnapos, regionális továbbképzések kreditpont értéke 15, vizsgával 30.

Az akkreditált továbbképzések programját az MGYT Tudományos Bizottsága is jóváhagyta.

A részvételi díj változatlanul 12 500 Ft,
MGYT tagoknak 9500 Ft,
az MGYT és MGYK tagjainak 6500 Ft.

zül az utasításban előírtak vizsgálata.

A szakmai munka mellett a szakfelügyelők részt vettek a mezőgazdaságban felhasználásra kerülő növényvédőszeresek szakszerű tárolásának, a felhasználás egészségügyi feltételeinek ellenőrzésében, toxikológus szakgyógyszerész képzéssel.

Vargáné dr. Pozsgay Ilona 1997. szeptemberben vált meg a gyógyszerértári központ utódjától. Addig a Westpharma még működtette a laboratóriumot minőségbiztosítási feladatokkal. Amikor az Phoenix birtokába került, mindent felszámoltak. Analitikai munkát most már nem végeznek, a minőségellenőrzési csoport munkatársait a raktárba osztották be.

Hálásan köszönöm *Némethné dr. Karácsonyi Olga*, *Vargáné dr. Pozsgay Ilona* és *dr. Vácsi József* szakfelügyelő utódaimnak a szakfelügyeletre vonatkozó értékes adatait, melyekből a fentieket tudtam összeállítani. Dolgozatom elkészítését *dr. Dávid Ferenc* inspirálta, akivel a szakfelügyelet történetének megyénkénti felmérését kezdeményeztük.

Megyénk 45 éves gyógyszerész-szakfelügyeletének munkáját áttekintve, megnyugvással állapítom meg, hogy szakfelügyelőink kötelező rutin munkájukon felül a hazai gyógyszerészet szakmai színvonalának emelését hivatásuknak érezték. Aktív résztvevői voltak a tárgyukhoz közel álló hazai tudományos rendezvényeknek és szaklapjainkban is rendszeresen publikáltak. Korszakosan fejlesztették a gyógyszerek minőségi ellenőrzését.

Úgy a Magyar Gyógyszerészeti Társaságban, mint a MTESZ-hez tartozó Kémikusok Egyesületében is rendszeresen dolgoztak, s megyénk gyógyszerészetét megbecsültté tették. Ezt megvédeni, sőt fejleszteni a mai hazai gyógyszerész-nemzedék feladata. Vigyázzunk, hogy a hazai gyógyszerészet eddigi értékei a terjedő merkantil szemléletnek ne essenek áldozatul és ne veszzenek kárba a szakfelügyelői kar 45 éves munkájának eredményei.

A megye szakfelügyelő által írt könyvek, közlemények, illetve elmondott előadások jegyzéke

Könyv: *Dr. Horváth Dénes – dr. Nikolics Károly:* Méres, oldás, szűrés. (Gyógyszerésztovábbképző sorozat) Medicina, 1955.

Kísérletes közlemények: *Dr. Nikolics K., dr. Horváth D., dr. Nikolics Kné.:* Amidazophen törzsoldat el-tartása recepturái célra. *A Gyógyszerész* 8, 13 (1953) – *Dr. Nikolics K., dr. Horváth D., dr. Nikolics Kné.:* Adatok az amidazofen vizsgálatáról *Acta Pharm. Hung.* 24, 17 (1954) – *Dr. Nikolics K., dr. Horváth D.:* Adatok az V. Magyar Gyógyszerkönyv szirupjainak szűréséhez. *Acta Pharm. Hung.* 25, 277 (1955) – *Dr. Horváth D., dr. Nikolics K.:* Fenobarbiturnátriummal kombinált hipofoszfitos szirup mikroszkópos vizsgálata. II. Gyógyszerész Nagygyűlés kiadványa (1955) – *Dr. Hor-*

váth D., Kotsy J., Nékám K.: Az új FoNo vénymintái szerint készült gyógyszerek kémiai ellenőrzése. *A Gyógyszerész* 10, 144 (1955) – *Dr. Horváth D., dr. Nikolics K.:* Adatok a drogok tárolás alatti porosodásához és porlódásához. *Acta Pharm. Hung.* 32, 37 (1962) – *Dr. Horváth D., dr. Nikolics K.:* A drogok tárolás alatti porosodásának és porlódásának újabb vizsgálatai. *Acta Pharm. Hung.* 32, 221 (1962) – *Dr. Varró M.:* Cseppanalízis alkalmazása a kvalitatív analízisben. II. Adatok a fenacetin kimutatásához. *Acta Pharm. Hung.* 35, 158 (1965) – *Dr. Varró M., dr. Varró Mné.:* Cseppanalízis alkalmazása a kvalitatív analízisben. II. Adatok a fenacetin kimutatásához. *Acta Pharm. Hung.* 35, 158 (1965) – *Dr. Varró M., dr. Varró Mné.:* Gyógyszerész-készítmények minőségi ellenőrzése cseppanalitikai módszerrel. III. Adatok az Acidum Acetylsalicylicum és a Calcium acetylsalicylicum kimutatásához. *Acta Pharm. Hung.* 35, 213 (1965) – *Dr. Papy L., dr. Czizgány A.:* Guanetidín szemcsepp a glaukóma gyógyításában. *Szemészet* 104, 316 (1968) – *Dr. Papy L., dr. Czizgány A.:* A Sanotenzin szemcsepp hatásai. *Orv. Hetil.* 27 (1968) – *Dr. Papy L., dr. Sallai I.:* Guanetidín antibakteriális hatása. *Acta Pharm. Hung.* 39, 123 (1969) – *Dr. Varró M.:* Gyógyszerkészítmények minőségi ellenőrzése csepp analitikai módszerrel. IV. Aszkorbinsav. *Acta Pharm. Hung.* 40, 60 (1970) – *Dr. Varró M., dr. Varró Mné.:* Gyógyszerkészítmények minőségi ellenőrzése cseppanalitikai módszerrel VI. Bórsav, bórsav. *Gyógyszerészet* 15, 258 (1971) – *Dr. Varró, Vácsi J.:* Gyógyszerkészítmények minőségi ellenőrzése cseppanalitikai módszerrel V. Azofen. *Gyógyszerészet* 15, 223 (1971) – *Dr. Karácsonyi O., dr. Nikolics K., dr. Bidló G.:* Egyes szulfonamidok krisztallográfiai vizsgálata I. *Acta Pharm. Hung.* 42, 203 (1972) – *Dr. Karácsonyi O., dr. Nikolics K., dr. Bidló G.:* Egyes szulfonamidok krisztallográfiai vizsgálata II. *Acta Pharm. Hung.* 42, 241 (1972) – *Dr. Vácsi J.:* Stabil emulziók tervezése és előállítás. *Gyógyszerészet* 25, 11 (1981) – *Dr. Vácsi J.:* Válaszlevél a Gyógyszerészet 11/1981. számában megjelent Stabil emulziók tervezése és előállítása c. közlemény megjegyzésére. *Gyógyszerészet* 27, 2 (1983).

Továbbképző (oktatással és szervezéssel foglalkozó) közlemények: *Dr. Horváth Dénes:* A gyógyszerész továbbképzése. *A Gyógyszerész* 5, 312 (1950) – *Dr. Horváth Dénes:* A magisztrális gyógyszerrendelés. *A Gyógyszerész* 11, 98 (1956) – *Dr. Nikolics K., dr. Horváth D.:* A hálózati gyógyszerterek egyes időszere kérdései. *Gyógyszerészet* 2, 158 (1958) – *Dr. Horváth D., dr. Nikolics K.:* A Győr-Sopron megyei Gyógyszerész Szakcsoport állásfoglalása (Vita a gyógyszerészet jövőjéről). *A Gyógyszerész* 10, 218 (1955).

Előadások országos rendezvényeken: *Dr. Horváth D., dr. Nikolics K.:* Fenobarbitálnátriummal kombinált hipofoszfitos szirup mikroszkópos vizsgálata. Gyógyszerész Szakcsoport II. Nagygyűlése, Szeged, 1955. – *Karácsonyi O.:* Hipofoszfít szirup összhalogén tartal-

mának meghatározása. V. Soproni Gyógyszerész Napok, Sopron, 1964. – *Dr. Varró M.*: Gyógyszerkészítmények minőségi ellenőrzése cseppanalitikai módszerrel: amidazofén kimutatása. V. Soproni Gyógyszerész Napok, Sopron, 1964. – *Papy L.*: Guanetidín típusú szemészeti oldatok technológiája. Gyógyszertechnológiai Konferencia, Keszthely, 1965. – *Dr. Varró M.*: Adatok az acisal és cacisal kolorimetriás meghatározásához. I. Dunántúli Analitikai Konferencia, Veszprém, 1965. – *Dr. Varró M.*: Az acidum acetylosalicylicum fotokolorimetriás meghatározása magisztrális gyógyszerekben. II. Dunántúli Analitikai Konferencia, Pécs, 1966. – *Váczí J., dr. Varró M.*: Adatok a metilpara-oxibenzoat kimutatásához a galenikumokból és gyógyszerkeverékekből. III. Dunántúli Analitikai Konferencia, Szombathely, 1967. – *Dr. Varró M., dr. Varró Mné.*: Adatok az acid. ascorbin. kimutatásához. III. Dunántúli Analitikai Konferencia, Szombathely, 1967. – *dr. Varró M.-dr. Varró Mné.*: Adatok a bórsav és bórax kimutatásához gyógyszerkeverékekből. III. Dunántúli Analitikai Konferencia, Szombathely, 1967. – *Karácsonyi O.*: Elemi kén meghatározása gyógyszerkészítményekben. Gyógyszeranalitikai Konferencia, Eger, 1968. – *Dr. Varró M., dr. Varró Mné.*: Adatok bórsav és bórax elválasztás nélküli kimutatásához. Gyógyszeranalitikai Konferencia, Eger, 1968. – *Pr. Varró M.-Simon Iné.*: Adatok a hidrokarbonátok azonosítására. IV. Dunántúli Analitikai Konferencia, Sopron, 1968. – *Karácsonyi O.*: Elemi kén meghatározása gyógyszerkészítményekben. IV. Dunántúli analitikai Konferencia, Sopron, 1968. – *dr. Papy L.*: Kálium és magnézium egymás melletti kvantitatív meghatározása gyógyszerkeverékekből. IV. Dunántúli Analitikai Konferencia, Sopron, 1968. – *dr. Varró M.-Váczí J.*: Adatok azophen kimutatásához. V. Dunántúli Analitikai Konferencia, Veszprém, 1969. – *Dr. Varró M., dr. Varró Mné.*: Novamidazophen kimutatása. V. Dunántúli Analitikai Konferencia, Veszprém, 1969. – *Dr. Varró M., Ambrus Lakatos I.*: Lidokain kimutatása. V. Dunántúli Analitikai Konferencia, Veszprém, 1969. – *Dr. Varró M., Ambrus L. I., dr. Varró Mné., Váczí J.*: Adatok az azofén, a lidocain és a novamidazophen mikrométerben történő azonosításához. V. Gyógyszerész Nagygyűlés, Budapest, 1969. – *Dr. Papy Lné., dr. Papy L.*: Szalicilamid tartalmú kúpok közepüzemi előállítására különböző segédanyagok alkalmazásával. V. Országos Gyógyszertechnológiai Konferencia, Veszprém, 1970. – *Dr. Nikolics K., Karácsonyi O., Hikisch M.*: Szulfonamidok krisztallográfiai vizsgálata. II. Alkalmazott fizikai-kémiai Konferencia, Veszprém, 1971. – *Dr. Varró M., Cziba J.*: Adatok a fenlaxin kvalitatív vizsgálatához. VII. Dunántúli Analitikai Konferencia, Győr, 1971. – *Dr. Varró M.*: Gyógyszertári belső ellenőrzés szervezési problémái. Munkaszervezési Konferencia, Eger, 1973. – *Dr. Gunther*

Tné., Rácz G., dr. Varró M.: Tapasztalataink a FoNo-s készítmények közepüzemi előállításánál. Gyógyszertechnológiai Konferencia, Szarvas, 1973. – *Dr. Varró M.*: Magisztrális gyógyszerkészítmények belső ellenőrzése gyógyszerárban. VI. Gyógyszeranalitikai Kollokvium, Nyíregyháza, 1974. – *Dr. Varró M.*: Tájékoztató gyorsvizsgálatok és a belső ellenőrzés szervezési kérdései a gyógyszerárakban. VI. Magyar Gyógyszerésztudományi Kongresszus, Budapest, 1974. – *Dr. Varró M.*: A gyógyszerészvizsgáló laboratórium, a szakfelügyeleti osztály 25 éve a Győr-Sopron megyei Tanács Gyógyszertári Központjánál. III. Magyar Gyógyszerésztörténeti Konferencia, Sopron, 1976. – *Németh L., Némethné dr. Karácsonyi O.*: A gyakorló gyógyszerész szerepe és feladata a gyógyszerkülönlegességek stabilitásának ellenőrzésénél. III. Országos Gyógyszerügyi Szervezési Konferencia Veszprém, 1977. – *Némethné dr. Karácsonyi O., Dvorzsák Bné., Pozsgay Ilona, dr. Váczí J.*: Aminofenazon bomlásának vizsgálata magisztrális készítményekben. XVI. Magyar Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokvium, Budapest, 1984. – *Némethné dr. Karácsonyi O., Dvorzsák Bné., Pozsgay I., dr. Váczí J.*: Gyógyszeralapanyagok minősége. V. Megyei Orvos-Gyógyszerész Napok, Győr, 1985. – *Dvorzsák Bné.*: Az amidazofén bomlásának vizsgálata az eltartási idő függvényében. V. Megyei Orvos-Gyógyszerész Napok, Győr, 1985. – *dr. Váczí J.*: A gyógyszerkészítés mikrobiológiai vizsgálatai V. Megyei Orvos-Gyógyszerész Napok, Győr, 1985. – *Némethné dr. Karácsonyi O., Dvorzsák Bné.-Pozsgay Ilona, dr. Váczí J.*: Gyógyszeranyagok tisztasága. XVII. Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokvium Szeged, 1985. – *Némethné dr. Karácsonyi O.*: A új Magyar Gyógyszerkönyv és Formulae Normales orvosi vonatkozása. VII. Megyei Orvos-Gyógyszerész Napok, Sopron, 1987. – *Dr. Váczí J.*: Ciklodextrin kapszulák alkalmazása a gyógyszerkészítményekben. VIII. Megyei Orvos-Gyógyszerész Napok, Sopron, 1987. – *Pozsgay I., Gracza Péterné.*: Gyors és rutinvizsgálatra alkalmas spektrofotometriás módszer alkalmazása. XIX. Országos Gyógyszeranalitikai Továbbképzési Kollokvium, Sárospatak, 1987. – *Némethné dr. Karácsonyi O.*: A VII. Magyar Gyógyszerkönyv a szakfelügyelő szemével. XX. Gyógyszeranalitikai Továbbképző Kollokvium, Sopron, 1988. – *Dr. Váczí J.*: Gyógyszertermékek forgalombahozatalával kapcsolatos követelmények. Győr-Sopron megyei Orvos-Gyógyszerész Napok, Mosonmagyaróvár, 1991. – *Juranovitsné Nagy V.*: Farmakológiai inkompatibilitások. Győr-Sopron megyei Orvos-Gyógyszerész Napok, Mosonmagyaróvár, 1991.

D. Horváth: *The pharmacy inspectorate of Győr-Moson-Sopron county*